

شیوع بالای «ریفلاکس معده» در ایرانیان

بررسی‌های یک مطالعه فراتحلیل حاکی از شیوع بالای بیماری ریفلاکس معده در جمعیت ایرانی است.

بررسی‌های یک مطالعه فراتحلیل حاکی از شیوع بالای بیماری ریفلاکس معده در جمعیت ایرانی است. به گزارش ایسنا، بیماری «ریفلاکس معده» یا بازگشت اسید معده به مری؛ یک اختلال شایع گوارشی است که منجر به علائم دردناک معمولی مانند سوزش سر معده و یا برگشت اسید به دهان می‌شود. همچنین ممکن است با علائم غیر معمول مانند سرفه، آسم، درد قفسه سینه و خستگی نیز ظاهر شود. ریفلاکس دائمی اسید می‌تواند عوارض شدیدتری نیز ایجاد کند. ریفلاکس با عوامل خطر متعددی مانند مصرف داروهای ضد التهابی غیر استروئیدی، برخی غذاها و نوشیدنی‌ها، سیگار کشیدن، سابقه خانوادگی، شاخص توده بدنی بالا، فعالیت بدنی، نمک، یا مصرف ترشیجات همراه با غذا و فست‌فود؛ مرتبط هستند. این عوامل خطر بیشتر با سبک زندگی بیمار مرتبط است.

بررسی‌ها حاکی از آن است که سن، جنسیت، بارداری و تنوع جغرافیایی نیز با ریفلاکس معده، مرتبط است. به علاوه در برخی بررسی‌ها عنوان شده که شکستگی‌های مهره و یا مشکلات ستون فقرات ممکن است در بروز ریفلاکس تأثیر بگذارند. در مطالعات ایرانی، مصرف داروهای ضد التهابی غیر استروئیدی و مصرف ترشی و سیگار؛ به عنوان عوامل زیان‌آورتر مطرح شده‌اند. بررسی سیستماتیک مطالعات نشان داده که که بروز ریفلاکس در دهه‌های اخیر افزایش یافته و اگر این روند ادامه پیدا کند، ممکن است به سرعت عوارض جدی ریفلاکس معده را افزایش داده، کیفیت زندگی بیمار را تحت تأثیر قرار دهد و هزینه سیستم‌های مراقبت‌های بهداشتی را نیز افزایش دهد.

مطالعات متعددی به بررسی شیوع ریفلاکس در جمعیت ایرانی پرداخته‌اند؛ اما شواهد آن‌ها متناقض بوده است. به همین دلیل بررسی سیستماتیک تمامی مستندات و مطالعات و ترکیب نتایج آن‌ها می‌تواند تصویر کامل‌تری از ابعاد این بیماری در جامعه ایرانی ارائه دهد. یکی از اهداف اصلی مطالعات متاآنالیز یا فراتحلیل که ترکیبی از مطالعات مختلف هستند، کاهش اختلاف بین پارامترها به دلیل افزایش تعداد مطالعات درگیر در فرآیند تحلیل است. همچنین یکی دیگر از اهداف مهم این مطالعات پرداختن به تناقضات در نتایج و علل آن‌ها است. بر همین اساس پژوهشگران با انجام یک متاآنالیز سیستماتیک، اپیدمیولوژی و شیوع ریفلاکس معده در ایران را مورد بررسی قرار دادند.

برای انجام این مطالعه، پژوهشگران تمامی مقالات و منابع منتشر شده تا خردادماه ۱۳۹۸ را در پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی مورد بررسی قرار دادند و یافته‌های آن‌ها را ارزیابی کردند.

بررسی‌های این مطالعه نشان داد که شیوع روزانه، هفتگی، ماهانه و شیوع کلی ریفلاکس، در جمعیت ایرانی به ترتیب ۵.۶۴ درصد، ۱۲.۵ درصد، ۱۸.۶۲ درصد و ۴۲.۰۷ درصد بود. در یک بررسی سیستماتیک در سال ۲۰۱۴، شیوع هفتگی ریفلاکس؛ در آمریکای شمالی ۱۸.۱ تا ۲۷.۸ درصد، در آمریکای جنوبی ۲۲.۰ درصد، در اروپا ۸.۸ تا ۲۵.۹ درصد، در شرق آسیا ۲.۵ تا ۷.۸ درصد، در خاورمیانه ۸.۷ تا ۲۳.۱ درصد و در استرالیا ۱۱.۶ درصد بود.

در این مطالعه؛ شیوع روزانه، هفتگی، ماهانه و کلی سوزش سر دل در جمعیت ایران به ترتیب ۲.۴۶ درصد، ۹.۵۲ درصد، ۸.۱۹ درصد و ۲۳.۲۰ درصد بود. همچنین شیوع روزانه، هفتگی، ماهانه و کلی بازگشت اسیدبه دهان در جمعیت ایرانی به ترتیب ۴ درصد، ۹.۷۹ درصد، ۱۲.۷۶ درصد و ۲۶.۵۲ درصد بود.

طبق این بررسی‌ها؛ شیوع ریفلاکس معده به مری، برگشت غذا و سوزش سر دل در ایران بالا است و از آمار سایر کشورها بیشتر برآورد می‌شود.

به گفته پژوهشگران این مطالعه؛ در این تحقیق چندین محدودیت وجود داشته است، به همین دلیل تفسیر نتایج باید با احتیاط انجام شود. چرا که پرسش‌نامه‌ها فقط شامل علائم اصلی و شایع ریفلاکس معده مانند سوزش سر دل و بازگشت اسید به دهان می‌شد، اما سایر علائم بررسی نمی‌شدند.

به گفته پژوهشگران این تحقیق؛ نتایج به دست آمده اطلاعات جامع و مفیدی در مورد اپیدمیولوژی ریفلاکس در ایران در اختیار سیاست‌گذاران و ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی قرار می‌دهد.

نتایج این تحقیق؛ شیوع بالای ریفلاکس در ایران را نشان می‌دهد، به همین دلیل اقدامات موثر در عوامل مرتبط با ریفلاکس، مانند سبک زندگی؛ می‌تواند از جمله سیاست‌های سلامت در ایران باشد.

در انجام این تحقیق؛ محمد کریمیان، حسن نورمحمدی، مجید سلامتی، محمدرضا حافظی احمدی و میلاد اعظمی؛ پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی ایلام، به همراه فاطمه کاظمی از دانشگاه علوم پزشکی قزوین با یکدیگر مشارکت داشتند.

یافته‌های این مطالعه به صورت مقاله علمی با عنوان «اپیدمیولوژی بیماری ریفلاکس معده به مری در ایران: یک مطالعه مرور سیستماتیک و متاآنالیز» در نشریه «BMC Gastroenterology» منتشر شده است.